

ธรรมขวัณเสีย

พระอาจารย์สงบ มนสฺสนฺโต

เทศน์บนศาลา วันที่ ๑๒ เมษายน ๒๕๖๘

ณ วัดป่าสันติพุทธาราม (วัดป่าเขาแดงใหญ่) ต.หนองกวาง อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

ตั้งใจฟังธรรม ตั้งใจฟังธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ถ้าฟังทางโลก ฟังทางโลกมีแต่เรื่องตึนตึนทาทั้งสิ้น มันเรื่องเสียดสีส่อเสียด เป็นเรื่องของโลกๆ ทั้งนั้น

ถ้าเป็นเรื่องธรรมๆ ไร ถ้าธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ไร อาสวักขยญาณทำลายอวิชชาในหัวใจขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า

แต่ ๖ ปีที่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าชวนชวายมา ลองผิดลองถูก เวลาเอาจริงเอาจังขึ้นมา ฉันอาหารของนางสุชาดาแล้ว ถ้าคืนนี้เรานั่งสมาธิ เรานั่งประพฤติปฏิบัติแล้ว ถ้าไม่สำเร็จเป็นพระอรหันต์ จะยอมเสียสละชีวิตเลย

เวลาเอาจริงเอาจังขึ้นมา อานาปานสติ กำหนดลมหายใจเข้าออก พอจิตสงบลง บุญเพนิวาสนุสติญาณ จุตูปปาตญาณ อาสวักขยญาณ ทำลายอวิชชาในหัวใจขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า นี่คือนมรรค คือนมรรค คือผล ที่เกิดขึ้นในหัวใจขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า

แต่สิ่งที่ประพฤติปฏิบัติทดสอบมา ๖ ปีนั้น แล้วสิ่งที่กระทำมาเป็นพระโพธิสัตว์ จิตที่เวียนว่ายตายเกิดในวัฏฏะอีกมากมายมหาศาลที่ได้สร้างสมบุญญาธิการมา ไร เวลาทำแล้วประสบความสำเร็จ ไร เป็นพระอรหันต์ ไร เสวยวิมุตติสุขๆ ไร ความสุขที่แท้จริงในพระพุทธศาสนา

แต่เราเกิดมาเป็นมนุษย์เียง เรามีบุญและบาป คนที่มีบุญกุศลเกิดมาแล้วชีวิตของตนมีความสุขพอสมควร ไม่ทุกข์ไม่ยากจนเกินไป

เวลาคนที่มันทุกข์มันยากจนเกินไปนะ ทุกข์ยากจนจะคิดถึงเรื่องการประพฤติปฏิบัติที่เป็นไปไม่ได้ เพราะชีวิตมันทุกข์ยาก ชีวิตมันทุกข์ยากจนเป็นผู้พิการ เป็นผู้ที่ไม่มีความสามารถ เป็นผู้ที่ไม่ช่วยตัวเองไม่ได้ มันทุกข์ยากจนปิดหูปิดตา

แต่ถ้าเราเกิดเป็นมนุษย์ เกิดมาพบพระพุทธศาสนา เรามีอำนาจวาสนาของเราเอง ชีวิตเราก็ไม่ทุกข์จนเข็ญใจจนเกินไป แต่ว่าจะรำรวยมั่งมีศรีสุขแบบเขามันก็ไม่ใช่ แต่เราก็มีศรัทธาความเชื่อในพระพุทธศาสนาเียง

ถ้าฟังธรรมๆ ฟังธรรม เห็นคนเกิด คนแก่ คนเจ็บ คนตาย เห็นคนทุกข์คนยากมันสะท้อนใจทั้งนั้นนะ แล้วเราไม่อยากจะเป็นอย่างนั้นๆ พอไม่อยากจะเป็นอย่างนั้นๆ คนที่มีสติมีปัญญาเขาก็ช่วยเหลือเจือจานกันไป เป็นการเสียสละเียง มันเป็นเรื่องของท่าน

ทาน ศีล ภาวนา

ถ้าเป็นเรื่องของการเสียสละทาน มันก็ช่วยสังคมทางโลกให้เขามีความพ้นจากทุกข์ชั่วคราว ให้เขาพอผ่อนคลายใจของเขาได้ เขาระลึกถึงบุญถึงคุณของเราเียง เรามีการกระทำเพราะจิตใจของเราเป็นธรรมๆ นี้เพื่อเป็นบุญเป็นกุศล เป็นบุญกุศลนะ

เราไม่ได้ตกทุกข์ได้ยากอย่างนั้น เองมีความสามารถ เองก็ช่วยเหลือเจือจานเขา มันก็เป็นบุญเป็นกุศล เป็นบุญเป็นกุศลของหัวใจดวงนั้น ถ้าเป็นผู้ที่มีอำนาจวาสนา

ถ้าไม่มีอำนาจวาสนานะ เขาไม่สนใจใคร แล้วไม่รับผิดชอบสิ่งใดๆ ทั้งสิ้น แล้วมันก็ปิดกั้นตัวเองอยู่อย่างนั้นๆ นี้พูดถึงว่าเวลากิเลสมันบีบมันคั้นเียง

เราเกิดมาเป็นมนุษย์ เกิดมาพบพระพุทธศาสนา เราศึกษาธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า แล้วเราดู เวลาเราดู เราสังเกตว่าเวลาเราเห็นสมณะๆ

การเห็นสมณะเป็นมงคลของชีวิต

ถ้าคนที่มีสติมีปัญญานะ ถ้าเขาเห็นความประพฤติ การประพฤติปฏิบัติของสมณะที่เห็น แล้วมันขัดหูขัดตา นั่นเราก็มีสติมีปัญญาทบทวนไตร่ตรองของเรา

ในสังคมทุกสังคมมีทั้งคนดีและคนชั่ว เวลาฟังธรรมๆ ธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าใจ เริ่มต้นตั้งแต่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสรู้ธรรมไม มีองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ากับพระธรรม มีรัตนะ ๒ เท่านั้น

มีองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าพระองค์เดียว เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสรู้ธรรมขึ้นมา มีพระองค์เดียว มีศาสดา แล้วเวลาเป็นสังจะจะเป็นความจริง เป็นสังจะจะเป็นความจริงเพราะอาศัยกษยญาณทำลายอวิชชา ทำลายพญามาร ทำลายผู้ที่ครอบครองหัวใจของสัตว์โลกได้ชำระล้างมัน

มารนี่คร่ำครวญ “เจ้าชายสิทธัตถะจะพ้นจากมือเราไป เจ้าชายสิทธัตถะจะพ้นจากมือเราไป”

เวลาไป พ้นจากมือเราไปก็เป็นพระอรหันต์ไ้ เวลาเป็นพระอรหันต์ก็เสวยวิมุตติสุขๆ ไ้ ถ้ารัตนะ ๒ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าก็มีความสุขแล้ว เสวยวิมุตติสุขอยู่ ๗ วัน ๔ ครั้ง ๖ ครั้ง นั่นนะ ถึงได้ “จะเอาใครดีหนอ เอาใครดีหนอ” เติงญาณไ้ อาพารดาบส อุทกดาบสก็สิ้นชีวิตไปเสียแล้ว เสียตาย เพราะเขาได้สมาบัติ ๖ สมาบัติ ๘

คำว่า “สมาบัติ ๖ สมาบัติ ๘” ก็เหมือนเรา ได้ฌานสมาบัติก็ได้สมาธิ แต่สมาธิเป็นมิจฉาหรือเป็นสัมมา ถ้าเป็นมิจฉาขึ้นมา มันไม่เป็นประโยชน์กับใครเลย อุทกดาบสและอาพารดาบสก็ติดในความเห็นของตน ติดในสมาบัติของตน ติดในสมาธิของตน ก็เป็นมิจฉาชะ

แต่ถ้าเป็นสัมมาๆ เวลาศีล สมาธิ ปัญญา มันจะเป็นสัมมาๆ เพราะองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสรู้ธรรมด้วยมรรค ๘ ดำริชอบ งานชอบ เพียรชอบ ความชอบธรรมในองค์ ๘ ของมรรคนั้น มีสัมมาสมาธิเป็นพื้นฐาน ถ้ามีสัมมาสมาธิเป็นพื้นฐาน มันถึงเป็นสัมมาสมาธิใจ

แต่ถ้ามันสมาบัติ ๖ สมาบัติ ๘ นั้นละมิจฉาเต็มๆ เลยละ มิจฉาเต็มๆ เพราะมันส่งออก มิจฉาเต็มๆ เพราะตัวเองมีฌานมีสมาบัติใจ มีฤทธิ์มีเดชใจ มันติดของมันใจ ฉะนั้น เวลาอุทกดาบสและอาฬารดาบสตายไปเสียแล้ว เพราะเขาได้ฌานสมาบัติ

เขาได้สมาธิ เป็นมิจฉาก็ไปอบรมบ่มเพาะให้เขาดิ่งกลับมาให้เป็นสัมมาได้ สัมมาคือว่าเห็นกาย เห็นเวทนา เห็นจิต เห็นธรรม สัมมาคือจิตเป็นสัมมาทิฐิ แล้วย้อนกลับมาเห็นสติปัญญา ๔ ตามความเป็นจริง เขาจะได้พิจารณาของเขา เขาจะได้เจริญมรรคของเขา มรรคของเขาจะเจริญขึ้นในหัวใจของเขา แต่ก็น่าเสียดายที่เขาสิ้นชีวิตไปเสียแล้ว

เล็งญาณๆ ไปก็ไปเอาปัญจวัคคีย์นี้แหละ เวลาปัญจวัคคีย์ เริ่มต้นจะไปอบรมบ่มเพาะ นัดกันเลย เพราะปัญจวัคคีย์เป็นผู้อุปัฏฐากองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าตั้งแต่ ๖ ปีมา เวลาอดอาหาร กลั้นลมหายใจ สลบถึง ๓ ครั้ง ก็เห็นๆ อยู่กับตา เวลาเห็นๆ อยู่กับตา แล้วเวลาไปฉันอาหารของนางสุชาดา เริ่มต้นจากอดอาหาร จากกลั้นลมหายใจ แล้วไปฉันอาหาร ของนางสุชาดา

แต่เพราะอะไร เพราะเป็นศาสดาใจ เพราะเป็นความเห็นในหัวใจของตนใจ เพราะเราไม่รู้เราก็ตอนไม่ได้ใจ แต่ขณะที่เราไม่รู้ เราก็ขวนขวายของเราใจ ขวนขวายจนถึงที่สุดแล้ว มันไม่ใช่ทางแล้วละ ถ้าเป็นทาง เราต้องฟื้นฟูร่างกายกลับมา

นี่ไง ด้วยบุญด้วยกุศลใจ สหชาติ ผู้ที่เกิดร่วมองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าใจ นางสุชาดาก็จะไปแค้นแค้นว่า จะขอลูกผู้ชาย แล้วได้ลูกชาย ก็จะไปแค้นแค้นใจ จะไปแค้นก็ไปเห็นเจ้าชายสิทธัตถะนั่งอยู่ นั่นนึกว่าเทวดา ก็ถวายใจ ฉันอาหารของนางสุชาดา แล้วถ้าคืนนี้เรานั่งแล้ว ถ้าเราไม่สำเร็จเป็นพระอรหันต์ เราจะสละชีวิตเลย

บุพเพนิวาสานุสติญาณ จุตูปปาตญาณ อาสวักขยญาณทำลายอวิชชาในหัวใจขององค์
สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า รัตนะ ๒ วิมุตติสุขๆ สุขที่แท้จริงในพระพุทธศาสนา

เราเกิดมาเป็นมนุษย์ เกิดมาพบพระพุทธศาสนา เราก็ศรัทธาเชื่อมั่นในรัตนตรัย พระพุทธ
พระธรรม พระสงฆ์ เราก็จะสร้างคุณงามความดีของเราในใจ ถ้าทำคุณงามความดีของเรา ก็เพื่อเป็น
บุญเป็นกุศลไป บุญและบาป

แล้วถ้าจะฝึกหัดประพฤติปฏิบัติขึ้นมาละ

มันก็ต้องเริ่มต้นมีศรัทธาความเชื่อในพระพุทธศาสนา แล้วกล้ากระทำหรือไม่ ถ้ากล้ากระทำ
ขึ้นมา สิ่งที่ทำบุญกุศลนั้นก็บุญเป็นกุศลไป เวลาประพฤติปฏิบัติขึ้นมา เวลาองค์สมเด็จพระ
สัมมาสัมพุทธเจ้าอานาปานสติ กำหนดลมหายใจเข้าออก

เราจะประพฤติปฏิบัติขึ้นมา เอาอะไรประพฤติปฏิบัติไป

วิธีการประพฤติปฏิบัติมันเป็นพิธีกรรม พิธีกรรมแต่ละลัทธิศาสนาเขาก็มีการประพฤติ
ปฏิบัติของเขา ในพระพุทธศาสนาต่างนิกายเขาก็ทำของเขา เวลาทำของเขา ทำได้มากได้น้อย
ขนาดไหน มันก็เป็นบุญกุศลของผู้ที่ประพฤติปฏิบัติมัน ถ้ามันเป็นตามข้อเท็จจริง

ถ้าไม่เป็นตามข้อเท็จจริง เห็นไหม ก็เลสมันร้ายนัก เวลามันพลิกมันแพลงขึ้นไป มันพลิกมัน
แพลงว่าสิ่งนั้นเป็นธรรมๆ ใจ เวลาศึกษามาแล้วว่ามีสติปัญญา ถ้ามีสติปัญญามันก็เป็นเรื่อง
โลกีย์ปัญญา ปัญญาทางโลกๆ นี่ไง ปัญญาโลกๆ สิ่งที่เราศึกษา ศึกษาธรรมะขององค์สมเด็จพระ
สัมมาสัมพุทธเจ้า นั่นเป็นภาคบริยติ เป็นทฤษฎีไป

เวลาพระกรรมฐานเขาว่า นั่นฉลากยา ตัวยามันอยู่ในขวดของยา

ฉลากยา ฉลากยาก็บอกถึงคุณภาพของยานั้น ถ้าคุณภาพของยานั้น เราอ่านฉลากยานั้น
แล้วให้โรคภัยไข้เจ็บเราหาย มันก็เป็นไปไม่ได้

ถ้าเราอ่านฉลากยานั้นว่า จะทานอย่างไร จะใช้อย่างไร จะกระทำอย่างไรให้มันได้มี ผลการรักษา นั้นฉลากยา ตัวยาๆ มันอยู่ในขวด

อันนี้ก็เหมือนกัน ธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าใจ จิตตภาวนาๆ ใจ

สมัยนั้นมันยังไม่มี มันเริ่มต้นมันยังไม่มีทฤษฎีมีภาคปฏิบัติสิ่งใดหรอก มีแต่องค์สมเด็จพระ สัมมาสัมพุทธเจ้าถึงญาณเท่านั้นว่าใครมีวาสนาหรือไม่มีวาสนา เขาคนที่มีวาสนาก่อนใจ เขาคนที่ มีวาสนา ก็ไปเอาปัญจวัคคีย์ใจ

เวลาเทศนาว่าการขึ้นมา เทวเม ภิกขเว ทางสองส่วนไม่ควรเสพ ทางสายกลางใน พระพุทธศาสนา

แล้วอะไรเป็นทางสายกลางละ สายกลางมันสายกลางมาจากไหนละ

ถ้าสายกลางขึ้นมา สายกลางก็สัมมาสมาธิใจ

เวลาจะไปเอาอุทกดาบส อาฬารดาบส เขาได้สมาบัติ ๖ สมาบัติ ๘ นั้นนะมันเป็นมิจฉา มิจฉาเพราะมันส่งออก มันเป็นฉานโลกีย์

ถ้าทำให้เป็นสัมมาทวิฐฐะ ให้มันเป็นความสงบ สงบโดยสติโดยปัญญา แล้วน้อมกลับมา เห็นสติปัญญาน ๔ ตามความเป็นจริง มันจะเกิดมรรคเกิดผล

ปัญจวัคคีย์ๆ ใจ ปัญจวัคคีย์อุปัฏฐากขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ามา ๖ ปีใจ ก็ทำสมาธิ มาเนื้แหละ ทำสมาธิมา แต่ถ้าไม่มีอำนาจวาสนา องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ายังไม่ได้ตรัสรู้ เป็นองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าจะเอาอะไรไปสอน

นัดกันๆ เพราะไปฉันอาหารของนางสุชาดา นัดกันว่า ถ้ามาแล้วเราจะไม่รับ คนมักมากจะ มาหาเราแล้วแหละ อุปัฏฐากอยู่ ๖ ปี ประพฤติปฏิบัติแค่ไหนก็สิ้นกิเลสไม่ได้ ไปฉันอาหารของนาง

สุชาดาแล้วไปมักมากในทางโลกขึ้นมา มันจะสำเร็จเป็นพระอรหันต์ได้อย่างไร ไม่มีใครอุปัฏฐาก คงจะคิดถึงเรา นัดกันว่าไม่รับ

แต่ด้วยความเคยชิน เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเสด็จมาก็รับโดยธรรมชาติ โดยธรรมชาติ เวลาแสดงธรรมแล้วอยากฟังไง

“เธอเคยได้ยินได้ฟังอย่างนี้หรือไม่ อยู่กันมา ๖ ปีเคยพูดอย่างนี้ไหม ไม่เคยพูดอย่างนี้เพราะอะไร เพราะไม่รู้ บัดนี้รู้แล้วไง”

อยู่ด้วยกัน ๖ ปีก็ต้องรู้นิสัยใจคอกัน อะไรที่ไม่ใช่ก็ไม่พูด จะพูดสิ่งใดตามความเป็นจริงเท่านั้น ขณะนั้นไม่รู้ก็ไม่พูดสิ่งใดเลย พยายามจะฝึกหัดตนให้ได้ จะทำของตนให้เป็นสัจจะเป็นความจริงขึ้นมาให้ได้

บัดนี้เป็นสัจจะเป็นความจริงขึ้นมาในใจของตนแล้ว อาสวักขยญาณ ทำลายอวิชชาในหัวใจขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าสมบูรณ์แบบแล้ว เสวยวิมุตติสุขๆ มีความรู้ มีความเป็นจริง

“เธอจงเงี่ยหูลงฟัง”

พอเงี่ยหู ก็ตั้งใจฟังไง พอตั้งใจฟังขึ้นมา แสดงอัมมจักขุ ทางสายกลางในพระพุทธศาสนา คือความดำรงชอบ งานชอบ เพียรชอบ นี่คือนางสายกลางในพระพุทธศาสนา

เวลาฟังธรรมๆ ขึ้นมา พระอัญญาโกณฑัญญะเท่านั้นที่มีดวงตาเห็นธรรม ด้วยอำนาจวาสนาของปัญจวัคคีย์ก็ไม่เท่ากัน

เวลาพระอัญญาโกณฑัญญะมีดวงตาเห็นธรรมๆ สงฆ์ของโลก ไม่ใช่สงฆ์ ๕ องค์ของโลก ผู้ฟัง ๕ ปัญจวัคคีย์ แต่ผู้ที่บรรลุธรรมมีองค์เดียวเท่านั้น พระอัญญาโกณฑัญญะ อีก ๔ องค์นั้น องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าก็อบรมบ่มเพาะต่อเนื่องไปจนได้เป็นพระโสดาบันทั้งหมด แสดงอนัตตลักษณะสูตร เป็นพระอรหันต์ทั้งหมดเลย

ไปเอายสะอีก ๕๔

พระอรหันต์ ๖๐ องค์พ้นจากบ่วงที่เป็นโลกและบ่วงที่เป็นทิพย์ เธออย่าไปซ้อนทางกัน โลกนี้
เจ้ารื้อนนัก ๆ

พระอรหันต์ไปเพื่ออบรมบ่มเพาะ นี้ไง ไปเอาหัวใจเขา ไปให้เขามีสติมีปัญญาของเขา ถ้าเขา
มีอำนาจวาสนา เขาจะฝึกหัดประพฤติปฏิบัติของเขา ถ้าฝึกหัดประพฤติปฏิบัติของเขาขึ้นมา

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าปรารถนาหรือสัตว์ชนสัตว์ก็หรือหัวใจของสัตว์โลกนี้ไง

ในกึ่งกลางพระพุทธศาสนา หลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่นท่านประพฤติปฏิบัติของท่าน สำเร็จเป็น
พระอรหันต์ ๗ องค์ อบรมบ่มเพาะมา ลูกศิษย์ลูกหามากมายมหาศาล เวลาได้มา ได้มาเท่าไรละ ได้มา
ก็ธรรมทายาท สิ่งที่เป็นศาสนทายาทของหลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่น ถ้าเป็นจริงๆ ขึ้นมา มันเป็นจริง
ขึ้นมาเพราะผู้ที่รู้จริงไง

ฉะนั้น เวลาเราจะฝึกหัดประพฤติปฏิบัติของเรา เรามีการกระทำของเราไง แล้วมันจะเป็น
จริงเป็นจังขึ้นมาหรือไม่

ยังมีการศึกษา ในปัจจุบันนี้ กรรมฐาน การฝึกหัดประพฤติปฏิบัติไง มันเจริญรุ่งเรืองขึ้นมา
สังคมาชาวพุทธเชื่อถือศรัทธาก็จะฝึกหัดประพฤติปฏิบัติ พอฝึกหัดประพฤติปฏิบัติ ถ้าเป็นครูบา
อาจารย์ที่เป็นธรรมๆ ถ้าครูบาอาจารย์ที่เป็นธรรม เราก็ต้องฝึกฝน พยายามฝึกหัดให้มันเป็นสัจจะ
ความจริงขึ้นมา

ถ้าครูบาอาจารย์ที่ไม่เป็นธรรมๆ มันเป็นการฉ้อฉลทั้งนั้นนะ ธรรมะๆ อะไรเป็นธรรมะ อะไร
มันเป็นธรรม อะไรมันเป็นโลก

แล้วเราเกิดมาเป็นมนุษย์ เกิดมาพบพระพุทธศาสนา เราเกิดมาจากโลกๆ นะ เราเกิดมาเป็นโลก ๑๐๐ เปอร์เซนต์เลย เกิดมาจากพ่อจากแม่ เกิดมาจากกรรมของมารดา โลกทั้งนั้น จริงตามสมมุติๆ สมมุติโลกไฉ

ถ้าสมมุติโลก ถ้าจะเอาความจริงขึ้นมาละ

สมาธิก็สมมุติว่าเป็นสมาธิ ถ้ามรรคก็สมมุติให้มันเป็นมรรค เพราะสมมุติโดยทฤษฎีไฉ โดยการศึกษามาไฉ

เวลาเราศึกษาธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ธรรมและวินัยเป็นศาสดาของเรา แต่เรามีกิเลสไฉ เรามีทิฏฐิมานะไฉ เรามีความเห็นของเราขึ้นมาไฉ เราเข้าใจตามความเข้าใจของเราไฉ ถ้าตามความเข้าใจ แล้วถ้ามีวาสนานะ เวลาครูบาอาจารย์ที่ไม่เป็นธรรม เขาฟังแล้วเขาเดินหนีเลย

เพราะอะไร

ถ้าเรามีอำนาจวาสนา เราฝึกหัดปฏิบัติของเรา มีอำนาจวาสนามากน้อยขนาดไหน แม้แต่เรานี่แหละ บวชพรรษาแรกยังเชื่อเขาให้เขาปั้นหัวเล่นตลอดมา ไปเห็นเขาทำท่าหลับหูหลับตา ทำว่าเขาเคร่งครัด เชื่อเขาไปหมดเลย ใจน่าจะเลย คิดทบทวนถึงตนเองไฉ บวชพรรษาแรกเดินตามเขาไปต้อยๆ เลยละ พอเข้าไปเอาจริงเอาจังขึ้นมามันไม่ใช่ทั้งนั้นเลย โดนหลอกทั้งนั้น

เวลามีครูบาอาจารย์ที่เป็นจริงนะ ท่านฝึกให้เราฉลาด ฝึกให้ฉลาดคือฝึกให้เราเป็น ถ้าฝึกให้เราเป็นนะ ถ้าทำสิ่งใดไม่ได้ ข้อวัตรปฏิบัติ ข้อวัตรปฏิบัติเป็นเครื่องอยู่ของใจๆ ถ้าเครื่องอยู่ของใจ ฝึกหัดใจให้มันสงบระงับเข้ามา ถ้าสงบระงับเข้ามา เห็นไหม

ผู้บวชใหม่ บุญและบาป บวชมาเริ่มต้นมีบุญมีกุศล แหม! มีความสุขนะ เวลาบุญกุศล สรรพสิ่งโลกนี้เป็นอนิจจัง สัพเพ ธมฺมา อนตฺตา นี่แหละมันเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา จากบุญแล้วมันก็อ้อม จากมันถดถอยแล้วมันก็เสื่อม พอมันเสื่อมแล้วมันก็ทุกข์มันก็ยาก แล้วทุกข์ยากคืออะไรละ

คิดไปหมดละ เอาตัวมาขังไว้ในธรรมและวินัย แต่มันขังหัวใจไว้ไม่ได้ไง คิดร้อยแปดพันเก้า

เวลาชมราวาสธรรม เราเป็นฆราวาส เราอยู่ทางโลก เราก็เบื่อหน่าย เพราะเรามันมีหน้าที่การงาน มีสังคัมบีบคั้นตลอดเวลา ถ้าตลอดเวลาขึ้นมามันก็อยากจะพ้นทุกข์ อยากศึกษาธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าวิมุตติสุขๆ ใจ สุขอื่นใดในโลกนี้ไม่มีสิ่งใดเหนือกว่า

สุข ถ้าสุขทางโลก สุขเวทนา สุขเวทนา มันเจ็บไปด้วยอามิสใจ เจ็บด้วยอามิสสินจ้าง เจ็บไปด้วยการฉ้อฉล เจ็บไปด้วยการแข่งขัน เจ็บไปด้วยทุกอย่างเลย

แต่ถ้าวิมุตติสุขๆ วิมุตติสุขมันสุขชนะกิเลสตัดหาความทะยานอยากในหัวใจของตน ศึกษาธรรมะแล้วก็มีความปลอดภัยอยากจะออกประพฤติปฏิบัติ ถ้าเป็นฆราวาสๆ โหยหาเลยละ เราไม่มีเวลาปฏิบัติ เราไม่มีเวลาปฏิบัติ

บวชเป็นพระๆ นักรบๆ นักรบผู้ที่มีโอกาสมากมายมหาศาลที่จะประพฤติปฏิบัติ ใ้แก่นกรบๆ นั้นแหละ เวลาถ้าเป็นบุญเป็นกุศลมันก็อิมเอมในหัวใจของตน เวลามันเสื่อมนะ แล้วเวลาถ้าเรามีครูบาอาจารย์ที่ดีงาม ครูบาอาจารย์ท่านฝึกหัดปฏิบัติมาจนจิตใจเป็นธรรม ท่านก็อบรมบ่มเพาะเราคุ่มครองดูแลเราไป ท่านคุ่มครองดูแลเราให้เรามีข้อวัตรปฏิบัติขึ้นมาเป็นเครื่องอยู่ของใจๆ ทำความสงบเข้ามาให้ตามความเป็นจริงใจ ถ้าจิตสงบระงับเข้ามามีความสุข สุขอื่นใดเท่ากับจิตสงบไม่มีตามข้อเท็จจริง

เวลามันฟุ้งมันซ่าน มันทุกข์มันยากตลอดเวลา ถ้ามันสงบๆ จิตสงบเป็นสมาธิ ไม่ใช่ธรรม

ถ้าเป็นธรรมๆ ขึ้นมา จิตสงบแล้วยกขึ้นสู่วิปัสสนา ใช้ภาวนามยปัญญาขึ้นมามันจะเริ่มรู้เริ่มเห็นของมัน ก็เป็นตทัคคปหานชั่วคราวเท่านั้น มันจะเอาธรรมมาจากไหน แต่ถ้ามันไม่มีครูบาอาจารย์ที่ดีงามไป มันขาดสติ

เวลาทางโลกเขานะ เวลาเขาทำไร่ไถนา เขาก็มีธรรมชาตฺยชั่ว เขาชาตฺยนา มีชาตฺยทั้งนั้นนะ นักกีฬาถ้าชาตฺยกำลังใจดีงาม เขาแข่งขันกีฬา เขาก็มีสติมีปัญญาดีของเขา

ไ้พวกขวัณอ่อนนะ เดินก็ไ้เป็น ทำอะไรก็ไ้ไม่ได้ ยืนในสิ่งใดก็ไ้ไม่ได้ แล้วจะฝึกหัดปฏิบัติขึ้นมานะ สติอ่อนแอไ้ สมาธิ สะดุ้งก็ไ้เป็นสมาธิ

สมาธิอะไรของเอ็ง มันเป็นไปไ้ไม่ได้ ถ้ามันขวัณอ่อน มันอ่อนแอ มันไม่มีสิ่งใดเป็นขึ้นเป็นอันไ้ ล้มลุกคลุกคลานอยู่อย่างนั้นนะ

มีสติ สมาธิเป็นสมาธิ ถ้าสมาธิเป็นสมาธินะ เราฝึกหัดปฏิบัติเข้ามาไ้มีความสงบระงับเข้ามา เวลาสงบระงับเข้ามาเป็นครั้งเป็นคราวขึ้นมานะ ถ้ามันเป็นข้อเท็จจริงขึ้นมา อืม! อืม! เพราะมันสมบูรณฺ์แบบในตัวของสมาธิ

จิตเวลามันทุกข์มันยากขึ้นมาเพราะเวรกรรมของสัตว์ จิตนิสัยนะ จิตนิสัยของคนที่มีอำนาจวาสนาดีงามขึ้นมาเขาไม่คิดชั่ว ตกทุกข์ไ้ได้ยากอย่างไรเขาก็ไม่ทิ้งกรรม

จิตของคนถ้ามันอ่อนแอ ไม่ต้องตกทุกข์ไ้ได้ยากหรอก มีสิ่งใดมันจะคิดเอาวัดเอาเปรียบเขาตลอดเวลา มันคิดระรานเขา คิดร้ายแปดพันเก้า แล้วถ้ามีสติปัญญา เอ๊ะ! ทำไมมันเป็นอย่างนี้ละ ทำไมจิตใจเราเป็นแบบนี้ แล้วเวลาจะฝึกหัดประพฤติปฏิบัติขึ้นมาจะคดจะโกงตัวเองใช่ไหม

ความลับไม่มีในโลก ใครทำอะไรเขาก็รู้ทั้งนั้นนะ สิ่งทีู้รู้แจ้งๆ ก็ตัวนี้เป็นคนรู้เอง ผิด ทำบุญและทำบาป ทำบุญหรือทำบาป แต่เวลาเป็นกิเลสตัณหาความทะยานอยาก มันไม่รับรู้อะไรทั้งสิ้น มันพาลไปทั้งสิ้น เวลามันพาลไปทั้งสิ้น แล้วจะทำความสงบของใจทำอย่างไร แล้วใจอย่างไรมันจะสงบ

ทั้งๆ ทีเอ็งตัวเองก็โกงตัวเอง โกงโอกาส โกงอำนาจวาสนา แล้วเราไปทำๆ ขึ้นมา ไ้ล้มลุกคลุกคลานไป จะจริงหรือจะเท็จก็ลุ่มหลงไปกับความรูู้ความเห็นนั้นเพราะขาดสติ ถ้ามีสตินะ ทบทวน ทบทวนแล้วทบทวนเล่นนะ ฝึกหัดปฏิบัติ มันอยู่ที่อำนาจวาสนาของคน

พาทิยะ พาทิยะฟังเทศน์ขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าครั้งเดียวเป็นพระอรหันต์เลย พระในสมัยพุทธกาลก็แปลกใจ เพราะตัวเองก็ปฏิบัติมาเจียนอยู่เจียนตาย ทำไมมันไม่เจริญออกมาขนาดนั้น ไปถามองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า

เธออย่าถามให้มากไปเลย พาทิยะฟังเทศน์คนเดียวเป็นพระอรหันต์ นั่นข้อเท็จจริง เพราะอะไร เพราะองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าบอกว่า เป็นพระอรหันต์ แล้วเขาฟังเทศน์คนเดียวเท่านั้น แต่ที่เขาทำอย่างนี้ได้ เขาเคยประพฤติปฏิบัติมากมายนานหลายชาติ สละชีวิตมาแต่ละภพแต่ละชาติ เขาภาวนาสละตายๆ มาแล้วแต่อดีตชาติ แล้วพอเขาอดีตชาติสละตายมา แต่มันไม่ตายไป มันไม่ได้แก๊กเลสไป มันตายไปพร้อมกับแก๊กเลสไป เวลาเกิด บุญกุศลมาเกิดเป็นพาทิยะนี่ไง

มันมีเหตุมีผล มีที่มา เพราะเขาทำอย่างนั้น จิตใจเขาถึงเข้มแข็ง เพราะเขาทำอย่างนั้น จิตใจของเขาถึงพร้อม พร้อมที่จะฟังธรรม แล้วถ้าธรรมะเข้ามา มีกระบวนการแบบพระอัญญาโกณฑัญญะ

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าแสดงธรรมจักขุ ทำไมมีพระอัญญาโกณฑัญญะองค์เดียวเท่านั้นที่มีดวงตาเห็นธรรม ปัญจวัคคีย์ทั้ง ๔ ยังไม่เข้าใจอย่างนั้น ยังเป็นอย่างนั้นไม่ได้ จนองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าอบรมบ่มเพาะขึ้นมาจนเป็นพระโสดาบันทั้งหมด เทศน์อนัตตลักขณสูตรถึงเป็นพระอรหันต์ทั้ง ๕ องค์

นี่เหมือนกัน สิ่งทีในปัจจุบันนี้ ถ้าเราไม่ขวัญอ่อน เรามีสติปัญญาของเรา เราทบทวนว่ามันเป็นจริงหรือไม่เป็นจริง

ไม่ใช่ขวัญอ่อน ขาดสติ แล้วว่าโน้มน้าวไปว่าอารมณ์นั้นเป็นสมาธิ แล้วถ้ายังขวัญอ่อนนะ สะดุ้ง บรรลุธรรมเลย ตกใจ บรรลุธรรมเลย ขวัญอ่อนขนาดนั้นเขี้ยวหรือ

แต่ถ้าเราเป็นมนุษย์ เกิดมาพบพระพุทธศาสนา เราก็ก้าว เราก็อึด เราก็กังวลทั้งนั้นนะ เพราะนี่คือนิเวศธรรม นิเวศธรรมกึ่งสมาธิ

ความวิตก วิจารณ์ ว่างเหงาหาวนอน ความลึกลับสงสัย แล้วใครไม่มีบ้างละ มีทั้งนั้นนะ

จนอิทธิกรรมมาบอกเลย บอก คนที่มีกิเลสปฏิบัติไม่ได้ เพราะอะไร เพราะนิรณธรรมนี่คือ กิเลสทั้งนั้นนะ

แต่เวลาหลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่น ครูบาอาจารย์ของเรา กิเลสก็คือกิเลส แต่ถ้าจะฝึกหัด ประพฤติปฏิบัติก็แยกแยะเอา ความอยากมีศีลมีธรรม ความอยากที่จะพ้นจากทุกข์ มันมีทั้งนั้น แหละ แต่ก็คัดแยกเอา ถ้าอยากในความเพียรเป็นมรรค

อยากในความเพียร แต่ความเพียรก็ล้มลุกคลุกคลานอย่างที่ว่านี่ไง ถ้าขวัญอ่อน ถ้าขวัญ เสี้ย ขวัญหนีดีฝ่อ มันเอาขนาดนั้น กิเลสเป็นอย่างนั้นทั้งนั้นนะ

เวลากิเลส กิเลสคือพญามาร พญามารคืออวิชา อวิชาคือความไม่รู้

แล้วถ้ามีกิเลสปฏิบัติไม่ได้ ต้องมีการศึกษาเข้าใจทั้งหมดแล้วปฏิบัติ

ศึกษาทั้งหมดนั้นแหละ เพราะการศึกษานั้นเป็นฉลากยา แล้วการศึกษานั้นแหละจะเกิด มีปัญญาขึ้นมาแล้วการทำความสงบของใจทำอย่างไร

เวลาครูบาอาจารย์ของเรา ปริยัติคือความทรงจำธรรมวินัย ทรงจำไว้ฝึกหัดประพฤติปฏิบัติ เวลาฝึกหัดประพฤติปฏิบัติขึ้นมา หลวงตาพระมหาบัวไปหาหลวงปู่มั่นไง หลวงปู่มั่นท่านเป็นพระ อรหันต์ ท่านฝึกหัดประพฤติปฏิบัติขึ้นมาจนถึงที่สุดแห่งทุกข์

“มหามาหาอะไร มาหามรรคผลนิพพานใช่ไหม มรรคผลนิพพานไม่ได้อยู่ในตำรา ไม่ได้อยู่ใน วัตถุประสงค์ใดๆ ทั้งสิ้น อยู่ในใจของคน”

จิตที่เวียนว่ายตายเกิดในวัฏฏะ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าปรารถนาวิธีสัตว์ชนสัตว์ เราเกิดเป็นมนุษย์ เรามีใจ เรามีจิตวิญญาณ เพราะจิตเวียนว่ายตายเกิดในวัฏฏะมาเกิดเป็นเรา แล้วเพราะเรามีอำนาจวาสนาไร เราถึงได้เกิดมาเป็นมนุษย์ เกิดมาพบพระพุทธศาสนา

คนเกิดเป็นมนุษย์ เกิดมาพบพระพุทธศาสนาก็มากมาย เขาไม่สนใจพระพุทธศาสนา เขาว่าพระพุทธศาสนาเป็นการเห็นแก่ตัว พระบวชแล้วไม่ทำหน้าที่การงาน เอารัดเอาเปรียบไป

แต่เขายังไม่ได้ประพฤติปฏิบัติไ้ เวลาเขามาฝึกหัดประพฤติปฏิบัติ ใ้โฮ! งานอะไรก็ทำได้ทั้งนั้นนะ นั่งแล้วหลับตา หายใจเข้านึ้กพุท หายใจออกนึ้กโร นั้งไม่ได้

กว่าจะฝึกหัดนั่งได้ต้องมีสติมีปัญญามากมายมหาศาล ให้ทบทวนๆ จนจิตยอมรับว่า คีลสมาธิ ปัญญา จนจิตยอมรับว่ามรรคผลนิพพานมี มันถึงจะเริ่มฝึกหัดปฏิบัติ แล้วเวลาเริ่มฝึกหัดปฏิบัติขึ้นมา ขาดสติ พุทโธๆ ล้มลุกคลุกคลาน ล้มลุกคลุกคลานทั้งนั้นนะกว่าจะทำความสงบของใจได้

ถ้าทำความสงบของใจได้ ครูบาอาจารย์บอกว่าพออยู่พอกิน

เรื่องบุญและบาป ภิกษุบวชใหม่ ส่วนใหญ่แล้วบวชแล้วอิมบุญ แหม! รู้สึกว่ารีนเริงอาจหาญพอไปๆ เข้าเดี่ยวคิดร้อยแปดพันเก้า เดียวกิเลสฟูแล้ว

เวลาอิมบุญ บุญและบาปๆ บุญและบาปทำให้เราทรงตัวอยู่ได้ บุญและบาป เราเกิดเป็นมนุษย์พบพระพุทธศาสนาไ้

เวลาทางโลกมีการแข่งขัน ทางโลกมีสิ่งเร้ามากมายมหาศาล เราเสียสละ เสียสละทางโลกมาบวชเป็นพระ พอบวชเป็นพระแล้ว ถ้าบวชเป็นพระแล้วก็คัดเลือกเอา ถ้ามีการศึกษาก็ศึกษาเรียนปริยัติ แต่ถ้าจะฝึกหัดประพฤติปฏิบัติขึ้นมา หากครูบาอาจารย์พระกรรมฐาน แล้วครูบาอาจารย์ที่แนะนำท่านจะให้ออกฝึกหัดปฏิบัติ

ปฏิบัติอะไร

ปฏิบัติคือเป็นนั้กรบรบกับกิเลสต้นหาความทะยานอยาก รบกับสิ่งที่ไม่รู้ รบกับพญามาร รบกับตัวตนของตบไ้

ใครจะดี ใครจะชั่วเป็นหมู่เป็นคณะ เป็นคณะสงฆ์ หน้าที่ของเราต้องเอาชนะตนเอง หน้าที่ของเรานะ อย่าขาดสติ มีสติสัมปชัญญะ การกระทำต่อเนื่องไป

สิ่งที่ประพฤติปฏิบัติแล้วไม่ได้ผล เพราะขาดการกระทำต่อเนื่อง ถ้าขาดการกระทำต่อเนื่อง เป็นครั้งเป็นคราว เป็นไฟไหม้ฟางไป เวลามันอาจมันหาญก็ แหม! ลุยเต็มที่เลย เวลามันสะเทือนใจ ปล่อยหมดเลย เดี่ยวดีเดี่ยวชั่ว เดี่ยวดีเดี่ยวร้าย เดี่ยวล้มลุกคลุกคลานอยู่อย่างนั้นนะ

แต่ถ้าเราทบทวนของเรา การเวียนว่ายตายเกิดในวัฏฏะ ถ้าใครรู้ใครเห็นนรกสวรรค์แล้ว พยายามจะละบาปเลยละ จะทำแต่คุณงามความดี

เพราะบาปอกุศล นรกอเวจี อบายภูมิก็อบายมุขัง อบายมุขังก็อบายภูมิไป อบายภูมิก็ตั้งแต่ สัตว์เดรัจฉานไป นี่เวลาเกิดไป เป็นเรื่องจิตวิญญาณเหมือนกัน จิตที่เวียนว่ายตายเกิดในวัฏฏะ เกิดเป็นแมลง เกิดในขุมนรก เปอตี๋ ทุกข์ยากทั้งนั้นนะ

แล้วเวลาทำบุญกุศล อนุปปุพพิทตา องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเริ่มต้น เริ่มต้นตั้งแต่อนุปปุพพิทตา ถ้าคนยังไม่เข้าใจในพระพุทธานุศาสน์ ให้ทำทานก่อน ทำทานแล้วมีบุญมีกุศล มันมีความสุขของเขา ความสุขของเขาเวลาตายไปจะไปเกิดบนสวรรค์ ถ้าเกิดบนสวรรค์ ให้ถือเนกขัมมะ พอดีถือเนกขัมมะ จิตใจมันผ่องแผ้ว เห็นใหม่ จิตควรแก่การงาน องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าถึง แสดงอริยสัจ

ถ้าจะแสดงอริยสัจก็จะแสดงอริยสัจต่อเมื่อลูกศิษย์ที่คุ้นเคย ลูกศิษย์ลูกหาที่ฝึกหัดปฏิบัติ กำลังเข้มข้นเข้มงวดที่จะฝึกหัดปฏิบัติตามข้อเท็จจริงถึงแสดงเรื่องอริยสัจ อริยสัจคือเหตุและผล ข้อเท็จจริงในการประพฤติปฏิบัติ

แต่ถ้าคนยังไม่เข้าใจสิ่งใดๆ เลยไป เริ่มต้นคนยังไม่เข้าใจอริยสัจ อริยสัจอะไร นี่ไง หัวใจที่สูงต่ำ อำนาจวาสนาที่แตกต่างกัน ฟังแล้วความเข้าใจแตกต่างกัน ถ้าความเข้าใจแตกต่างกัน แล้วการกระทำแล้วมันจะได้ผลเหมือนกันหรือไม่

เราถึงว่า ผีกัดปฏิบัติตามข้อเท็จจริง

ไม่ใช่ขวัณอ้อน เพราะขวัณอ้อนไง มันเหมือนกระต่ายตื่นตูม เสียงผลตาลหล่นใส่ต้นตาล
“ฟ้าผ่าๆ” ริงดินรนไผ่นะ

พอไปเจอสิงโตไง

หยุด หยุดก่อน ตื่นตกใจเรื่องอะไร

ฟ้าผ่าๆ

มันผ่าที่ไหน

ผ่าที่นอนอยู่ไนั้นนะ ที่กระต่ายมันนอนอยู่ใต้ต้นตาล

ถ้าฟ้าผ่า ต้องไปดูว่ามันผ่าจริงหรือเปล่า

ไปถึงเห็นลูกตาลตกใส่ใบตาล

พาเอาสัตว์ริงขาหักบาดเจ็บมากมาด้วยความเป็นกระต่ายตื่นตูม

นี่ก็เหมือนกัน ขวัณอ้อน สะดุ้ง บรรลูลุธรรม มันมีเหตุมีผลอะไร

เวลาครูบาอาจารย์ท่านไม่เชื่อเรื่องอย่างนั้นะ ในพระพุทธานุศาสนาน่าไม่ได้สอนการอ้อนวอนขอ
สอนนะ ถ้ามันเป็นไปได้จริง องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าจะไม่ให้ลูกศิษย์ลูกหาสาวกสาวกจะได้
ทุกขไได้ยากเลย องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าจะเอาไปหมดเลย

แต่เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเทศนาว่ากรไง ลูกศิษย์ลูกหาสาวกสาวกจะได้
ยินไได้ฟัง

“เราเป็นผู้ชี้ทางเท่านั้น”

เพราะจิต จิตที่เวียนว่ายตายเกิดในวัฏฏะมันเป็นอิสระ นี่สิทิเสรีภาพของแต่ละบุคคล แล้ว
 เวกกรรมของจิตก็แตกต่างกัน เวลาความชอบก็ชอบแตกต่างกัน อาหารในพื้นที่นของใคร ใครเคย
 ทานอาหารอย่างใด ก็ชอบว่าอาหารอย่างนั้นถูกใจ ได้อาหารสิ่งที่ไม่ถูกใจมามันก็ไม่อยากได้ แต่ถ้า
 เป็นความจำเป็นก็ทานได้เหมือนกัน แต่มันไม่ชอบ แต่ถ้าที่ชอบ ชอบเพราะมันเคยชินนี้ นี่ใจ จิตที่
 เวียนว่ายตายเกิดในวัฏฏะมันถึงแตกต่างกันใจ

ฉะนั้น ธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเป็นผู้ชี้ทางเท่านั้น เธอต่างหากที่เป็นคน
 ขวนขวายฝึกหัดประพฤติปฏิบัติ

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าปรารภรือสัตว์ชนสัตว์ รือหัวใจของสัตว์โลก ถ้ารือหัวใจ
 ของสัตว์โลก สัตว์โลกต้องมีศรัทธาความเชื่อในพระพุทศาสนา แล้วพยายามฝึกหัดปฏิบัติขึ้นมา มี
 สติสัมปชัญญะ อานาปานสติ พุทธานุสติ ต้องกำหนดลมหายใจเข้ามาจนจิตมันสงบ จิตสงบถ้าเป็น
 ถูกต้องชอบธรรม เป็นสัมมาสมาธิ เป็นสมถกรรมฐาน

นี่ใจ เวลาถ้ามันเป็นปัญญาๆ ที่ว่าเป็นปัญญาอบรมสมาธิ ครูบาอาจารย์ที่เป็นธรรมๆ ท่าน
 ใช้ปัญญาของท่านได้ ใช้ปัญญาทบทวนอารมณ์ของตนนี้แหละ อารมณ์ที่เกิดขึ้นมา ก็คิดธรรมะนี้
 แหละ คิดธรรมะด้วยเหตุด้วยผลขึ้นมา

อารมณ์ของตน ตัณหาความทะยานอยาก มันชอบใจ ไม่ชอบใจ มันกระเหี้ยนกระหือรืออยู่
 ในหัวใจทั้งนั้นนะ ถ้ามีสติปัญญาเท่าทัน ตรึกในธรรมๆ เปรียบเทียบๆ ขึ้นมา ก็เลสมันสู้ไม่ได้หรอก
 มันต้องยอมจำนน มันยอมจำนนเหตุผลนะ มันไม่ใช่ยอมจำนนกลัวใครไม่มี

เหตุผลเพราะอะไร

ปัญญาอบรมสมาธิต้องมีสติใหม่ เพราะมีสติมันถึงเป็นธรรม เพราะมีสติมันถึงมีเหตุมีผล
 พอมีเหตุมีผลขึ้นมาด้วยข้อเท็จจริง ก็เลสมันยอมแพ้หมดแหละ ถ้ากิเลสมันยอมแพ้ มันก็เป็น
 ปัญญาอบรมสมาธิใจ

เวลาถ้าบอกว่า กำหนดพุทธโธ อานาปานสติ มันไม่มีเหตุมีผล มันเข้าสู่จิตของตน ถ้าเป็น
สัมมาทิฏฐิถูกต้องชอบธรรมนะ จิตมันสงบ

ถ้าไม่ถูกต้อง ว่างๆ

ว่างๆ นี่อ้างทั้งนั้นนะ ว่างๆ อะไรว่าง

แล้วเวลาใช้ปัญญาๆ พิจารณากายๆ พิจารณาจิตวิปัสสนีก ถ้าไม่มีสัมมาสมาธิไป สติปัญญา
ฐาน ๔ ปЛОมๆ ปЛОมๆ คือทฤษฎี ใครบ้างที่ไม่รู้จักอริยสัจ ชาวพุทธ ศีล ๕ ก็ท่องได้ ศีล ๘ ก็ท่องได้
อริยสัจก็ท่องได้ ทำไม่มันจะไม่รู้ อย่างเรา เราอ่านออกเขียนได้ เราก็อ่านได้เหมือนกันทั้งนั้นนะ แล้วรู้
รู้ด้วยอะไรละ ก็รู้ด้วยโลกียะ ด้วยสมมุติเนี่ย

แต่ถ้าทำความสงบนะ โดยไม่ขาดสติ ทำคุณงามความดีของเรา

สิ่งที่ศึกษาธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ามานะ แล้วมีครูบาอาจารย์เทศนาว่า
การ เราก็ฟังมา สาธุ สาธุอย่างเดียว แล้วเราฟังมานะ ฟังแล้วมันกล่อมใจของเราไป

เวลาวงกรรมฐานๆ นะ หลวงปู่เจี๊ยะ หลวงตา เราอยู่กับท่านมา ท่านบอกเลยนะ ถ้าหลวงปู่
มันเสียงดังขึ้นมา หลวงปู่เจี๊ยะจะบอกเลย “เฮ้ย! ฟ้าร้องๆ” ใครจะทำอะไรแล้วแต่ ว่าง จะไปที่กุฏิ
หลวงปู่มันฟังท่านเทศน์

เพราะสมัยนั้นเรื่องเทศน์กรรมฐานมันยังไม่เกิดขึ้นไง มันเกิดขึ้น มันก็เกิดขึ้นเทศน์แบบ
ปริยัติ คืออ่านหนังสือให้ฟัง อ่านหนังสือให้ฟัง ใครๆ ก็อ่านได้ ใครๆ ก็เข้าใจได้ มันไม่แทงกิเลส ไม่ซึ่ง
เข้าถึงหัวใจ

เวลาหลวงปู่มันเสียงดัง ทุกคนส่วนใหญ่แล้วจะต้องรีบไปที่ใต้ถุนกุฏิฟัง พอฟังแล้วมันทิ่ม
หัวใจๆ อะไรที่ไม่เคยได้ยินได้ฟัง อะไรที่มันแปลกประหลาด มันทิ่ม ทิ่ม ทิ่มเลย แล้วพอทิ่มหัวใจ
ในทางจงกรม ไปแล้ว

เวลาสิ่งทีว่ มั่นเหมือนกับสิ่งทีว่เป็นพิกุลทอง เป็นทองคำ หลุดออกมาจากปากหลวงปู่มั่น
ไอ้โฮ! มหัศจรรยั

หลวงปู่เจี๊ยะท่านพูดประจำ “ฟ้าร้องเว้ย! ฟ้าร้อง”

ฟ้าร้อง เดียวฝนมันจะตก เวลาฝนตกมันชุ่มชื้น แล้วมันก็สืบต่อมา เราก็ฟังไง

เวลาโลกเจริญ โลกเจริญด้วการศีกษา คนต้งมีสติมีปัญญา เราก็ฟังรู้ เราก็ฟังมามากมาย
มหาศาล เราก็รู้เราก็ฟังมา ฟังมาด้พร้อมกับกิเลสเรานี้ไง ว่าฟังมาพร้อมกับกิเลสเราขึ้นมา แล้ว
ถ้าเป็นธรรมชาตฺยอ่อนไง มันก็เป็นอุปาทาน มันก็ไปจำมาไง สุดท้ายแล้วมันก็สร้างอารมณ์ว่าง ว่าง
อีกแล้ว เหตุผลอะไร

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าสอนไว้เอง กาลามสูตร ห้ามเชื่อ แล้วเรามีอำนาจวาสนา
หรือไม่ว่ ถ้ามีอำนาจวาสนามันจะถามตัวเองนะ ทีว่ที่เห็นนี้จริงหรือ

รู้เห็นจริง ๆ นะ แล้วถ้าครูบาอาจารย์ที่ท่านผ่านมาแล้วนะ การรู้การเห็นอย่างนี้มันปลายข้อ
ปลายแขนมาก

ด้วธรรมชาติเนะ คนจะทำความสงบ ถ้ามันเห็นนิमित มันรู้มันเห็นนิमितเนะ แล้วคนชอบ
หรือไม่ว่ชอบไง

เสียง รูป รส กลิ่น เสียงเป็นปวงของมาร เป็นพวงดอกไม้แห่งมาร มารมันก็อาศัย รูป รส กลิ่น
เสียงนี้แหละ เพื่อหาผลประโยชน์ของมาร ของกิเลส

เราเกิดมาเป็นมนุษย์ เราก็มีตา หู จมูก ลิ้น กาย ใจ อายตนะ สิ่งทีว่รับรู้มันเป็นการสื่อสาร มัน
เป็นสิ่งที่มนุษย์ทีสมบรูณ์ไง ไม่ใช่พิการ สิ่งใดทีเราใช้ไม่ได้ไง

เราใช้ได้ทุกอย่าง แล้วจะไปศึกษาธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ายิ่งรู้ใหญ่เลย
อายตนะภายนอก อายตนะภายใน อายตนะ ๑๘ อายตนะ จนอายตนะนิพพาน งาม อายตนะเป็น
นิพพานได้หรือ มันไม่ใช่จิต

แล้วอายตนะใจ จักขุวิญญาณ เสียงกระทบ ถ้าจักขุวิญญาณ วิญญาณในชั้น ๕ ไม่สมบูรณ์
แบบ เสียงสักแต่ว่าเสียง

จักขุวิญญาณ เสียงกระทบใสตประสาท แล้ววิญญาณรับรู้ ถึงจะรู้ว่าเสียงนั้นพูดเรื่องอะไร นี่
วิญญาณในชั้น ๕

เวลาครูบาอาจารย์ที่ปฏิบัติไปแล้ว เวลาครูบาอาจารย์ที่ท่านผ่านมาแล้ว สิ่งที่ว่าจิตสงบแล้ว
ถ้าไม่ขวิญอ่อนน ไม่สะดุ้ง

สะดุ้ง บรรลุดุธรรม เหตุผลอะไร ทำอะไรมา

ฟ้าผ่าๆ ทางวิชาการ ฟ้าผ่า เวลาผ่าลงมา ไฟป่าเกิด ผ่ามานี้คนตาย ฟ้าผ่า

แล้วนี้มีมรรคมีผลอะไรไปฝากกิเลส มีอะไร

นี่พูดถึงถ้าขวิญอ่อนน ธรรมะขวิญอ่อนนมันไม่มีเหตุไม่มีผล แล้วถ้ามันขวิญเสียละ ขวิญหนีดี
ฝ่อ เจออะไรก็ไม่รู้จัก เจออะไรก็ไม่กล้าพิจารณา เจออะไรก็วิ่งหนี แล้วหลบๆ เลี่ยงๆ มันเป็นธรรมะ
ตรงไหน

เกิดมาเป็นมนุษย์นะ ชีวิตนี้สำคัญมาก แล้วมีโอกาสได้ประพฤติปฏิบัติ แล้วสิ่งที่รู้ที่เห็น
ขึ้นมา เพราะอะไร เพราะเราเกิดมาเป็นมนุษย์ไง เกิดมาพบพระพุทธศาสนา งาม กรรณฐานกำลังเจริญ
งอกงามไป กิ่งกลางพระพุทธศาสนา ศาสนาจะเจริญอีกหนหนึ่ง งาม มีครูบาอาจารย์ที่ประพฤติปฏิบัติ
มีคนเชื่อในมรรคในผล

แล้วมรรคผลของคนขวิญอ่อนนมันมีเหตุมีผลตรงไหน

ถ้าเป็นสมาธิต้องมีสติ พอสติกำหนดหรือใช้ปัญญาอบรมสมาธิ หยุดคิด หยุดคิดด้วยสติสัมปชัญญะ แล้วก็คิดอีก ก็ทำต่อเนื่องไป จนกว่าจะมีความชำนาญ มีความชำนาญรักษาอาการหยุดนั้น เห็นจนมันมั่นคง เห็นใหม่

กำหนดพุทโธๆ จนจิตสงบ จนมีกำลังของมันขึ้นมา ถ้าจิตมีกำลัง น้อมไปเห็นกาย เห็นเวทนา เห็นจิต เห็นธรรม โอ้โฮ!

มันไม่ใช่ชวัญอ่อน สะดุ้ง แล้วบรรลุนิพพาน ตกใจแล้ว โอ้โฮ! ธรรมะสั้นกิเลส นี่ไง มิจฉาทิฎฐิตินั้น เห็นผิดทั้งนั้น เพราะอะไร เห็นผิด เพราะกาลามสูตร ห้ามเชื่อ

ถ้าเชื่อนะ ฆมมสากัจฉา เอตมมุงฺคผลมุตฺตมํ

หลวงปู่มันสั่งหมู่คณะไว้ เราก็ฟังมาจากครูบาอาจารย์ทั้งนั้นนะ

“ให้จำหลวงปู่ขาวไว้ นะ หลวงปู่ขาวได้สนทนาธรรมกับเราแล้ว”

“ให้จำพระมหาบัวไว้ นะ พระมหาบัวดีทั้งนอกและใน”

ใน เห็นใหม่ ได้สนทนา ได้โต้แย้งกับหลวงปู่มันมาตลอด เพราะฆมมสากัจฉา มันได้ตรวจสอบ มีเหตุมีผล ไม่ใช่สะดุ้งตื่น ไม่ใช่ตกใจแล้วบรรลุนิพพาน ไม่ใช่ชวัญอ่อน มันมีสติสัมปชัญญะ

ถ้าเราไม่มีวาสนา เราเป็นธรรมะชวัญอ่อน เราก็เผลอออกห่อหมกตามแต่กิเลสมันจะพลิกแพลง แล้วก็ชักจูงเราไป ใตนี้เป็นธรรม ใตนั้นเป็นธรรม...เหวอ เราเป็นอย่างนั้นหรือ

เราต้องมีสติสิ เราเชื่อกิเลสเราได้อะไร

คำว่า “เชื่อกิเลสได้หรือไม่ได้” มันเพราะว่าเราเชื่อตัวเราไม่ได้ไง เพราะเราเชื่อตัวเราไม่ได้ เพราะตัวเรามีพญามาร ตัวเรามีความหลงผิด

ศึกษาธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าก็ดูพระไตรปิฎก ธรรมและวินัยเป็น ศาสดา แล้วก็ขวัญอ่อน ขวัญหนีดีฝ่อ ว่าอันนี้เป็นไฉนนั้น ไฉนนั้นเป็นไฉนนี้ เป็นไปตามแต่กิเลสมันชักนำ แล้วเราก็เชื่อๆ เราก็ลุ่มหลงไป

เราก็เคยเป็น บวชพรรษาแรกเชื่อเขาไปหมด เห็นเขาเคร่งครัดแล้วเชื่อเขาไปเลย แต่เขา ภาวนาไม่เป็นนะ แต่พอเราทำสงบได้ อ้าว! อ้าว! เลยนะ ตั้งแต่นั้นมาไม่ค่อยเชื่อใคร แล้วยิ่งฟังแล้ว คนละเรื่องเดียวกัน ธรรมะภาคปฏิบัติไม่อีลุ่ยฉุยแฉกอย่างนั้น

ถ้าเป็นภาคปริยัติ อะไรก็ได้ ยิ่งเรียงความต่างๆ เขาตีความของเขา นั้นเป็นทางวิชาการ ในทางวิชาการพูดประจำ นี่เป็นทางวิชาการ วิชาการมีสิทธิที่จะทำอะไรก็ได้ เพราะเป็นทาง วิชาการเพื่อลบล้างกิเลส เพื่อทำให้โลกเจริญ

แต่ในภาคปฏิบัติ ธรรมสภาจตุธา เอตมฺมงฺคลมฺตฺตมํ ครูบาอาจารย์เล่าต่อๆ กันมา

“หมู่คณะจำท่านขาวไว้ นะ ท่านขาวเราได้คุยธรรมะกันแล้ว”

“ให้จำหลวงตามหาบัวไว้ นะ ดีทั้งนอกดีทั้งใน”

แล้วเวลาครูบาอาจารย์ท่านสอบตลอด สอบ สอบให้เราเป็นข้อเท็จจริง

แต่ถ้าเราเชื่อตัวเองก็ธรรมชาตฺยอ่อน ขวัญหนีดีฝ่อ ไม่มีสิ่งใดเป็นข้อเท็จจริง เพราะไม่มี วิชาสนา

แม้แต่ผู้มีวิชาสนานะ พระหลายๆ องค์มากที่มีวิชาสนา เขาฟังหมดนะ แล้วทดสอบ ไม่ใช่ ไม่ใช่ ก็วาง เอาเทคนิคใหม่ เอาพิธีกรรมพิธีการปฏิบัติอย่างใหม่ การกระทำต้องฝึกจิตใจของเราให้ เข้มแข็งขึ้นมา พอเข้มแข็งขึ้นมามันสงบระงับได้ เออ! มีความปกติสุข

พอมีความปกติสุข เราก็รักษา รักษาความกระทำอันนั้น ชำนาญในวสีๆ ชำนาญในการเข้า และการออก ถ้าชำนาญในการเข้าและการออก แล้วกิเลสมันรุกรานตลอดเวลาเนะ วันนี้ทำสมาธิได้ วันต่อไปทำได้ยากขึ้น เพราะกิเลสมันมีเล่ห์กลของมัน

พอมีเล่ห์กลของมันนะ พระกรรมฐาน เวลาครูบาอาจารย์ที่ประพฤติปฏิบัติมาแล้วนะ การอดนอนผ่อนอาหาร ท่านถือว่าเป็นเรื่องเบสิกเลยนะ เรื่องธรรมดา แล้วทำเต็มที่เลย แล้วครูบาอาจารย์จะปกป้องด้วย ปกป้องและดูแลให้ทำเต็มที่ เพราะต้องเอาชนะตนเอง

ผู้ที่ปฏิบัตินั้นจะต้องมีสติสัมปชัญญะเข้มแข็งจนเหนือกิเลส ให้กิเลสจางลง กิเลสจางลง หมายถึงสัมมาสมาธิ สัมมาสมาธิคือกิเลสสงบตัวลง กิเลสไม่อาจหาญ สงบตัว สงบตัวอยู่ในจิตนั้น เพราะไม่มีการกำจัด มันจะมีการกำจัดต่อเมื่อวิปัสสนา วิปัสสนาคือภาวนามยปัญญาที่รู้แจ้งแทงตลอดในจิตของตน ในจิตของตนด้วยมรรค ๘

งานชอบ งานชอบธรรมในสมถกรรมฐาน งานชอบธรรมในวิปัสสนา ในวิปัสสนา เพราะจิตเห็นสติปัญญา ๔ แล้วใช้สติปัญญามันจะใช้กำลังของจิตมาก

กำลังของจิต จิตที่ทำสมาธิๆ ถ้ามันออกเห็นนิมิต นั้นมันใช้กำลังมันไปแล้ว เวลาคนที่ภาวนาขึ้นมา เวลาจิตสงบแล้วได้ยินเสียงมโหรี ได้ยินเสียงต่างๆ ว่าเขามาประโคม จิตส่งออกหมดละ จิตส่งออกไปรับรู้ คำว่า “จิตส่งออกไปรับรู้” คือใช้พลังงาน พอมันใช้พลังงานไปแล้วกำลังมันจะอ่อนลง

เวลาจิตสงบแล้วเป็นสมถกรรมฐานยกขึ้นสู่วิปัสสนา ถ้ามันเห็นสติปัญญา ๔ พอใช้ปัญญาไป ถ้ามีกำลังของสัมมาสมาธิ ปัญญาอันนั้นมันจะเป็นภาวนามยปัญญา มันจะเป็นวิปัสสนา มันจะรู้แจ้ง มันจะแยกมันจะแยะ

ถ้าพิจารณากาย พิจารณากายเป็นไตรลักษณ์ พิจารณาเวทนา เวทนาเป็นขันธ พิจารณาจิต จิตเศร้าหมอง จิตผ่องใส ถ้าพิจารณาธรรมารมณ์ นี่ธรรมะเลย

ธรรมารมณฺคืออารมณฺที่เป็นธรรมะ อารมณฺที่เป็นธรรมะเพราะมีสัมมาสมาธิ เพราะมีกำลังของจิต จิตจับต้องได้ จิตแยกแยะได้ ถ้าแยกแยะได้ พิจารณาไปมันปล่อยๆ ใ้โฮ! มันมหัศจรรย์ไ้ใน การกระทำของตฺนไ้

แล้วถ้ามหัศจรรย์ไ้ในใจของตฺน องคฺสมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าปรารธนาหรือสัตว์ หรือสัตว์ชนสัตว์ หรือหัวใจของสัตว์โลก เข้าใจเลยละ แล้วถ้ามันเข้าใจในจิตของตฺน เข้าใจในภาวนามยปัญญาที่เป็นงานชอบ ที่ความชอบธรรม แล้วมันชอบธรรม พิจารณาไปแล้ว พอมันใช้กำลัง เดียวกำลังของสมาธิมันจะอ่อนลง

พออ่อนลงนะ คนที่ภาวนาเริ่มต้นยังภาวนาไม่ชำนาญ ก็คิดว่าตัวเองกำลังอาจหาญ ก็จะใช้สติปัญญาเหมือนเดิมเข้าไป ใช้ไปแล้ว เอ๊ะ! ถ้ามีสตินะ ถ้าไม่ใช่ขั้วอ่อน ถ้ามีสติสัมปชัญญะ มีครูบาอาจารย์ค่ຸมครองดูแล แล้วพยายามฝึกหัดปฏิบัติตามความเป็นข้อเท็จจริงของใจของตฺน เพราะการประพฤติปฏิบัติไ้

พาหิยะพังเทศนฺองคฺสมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าหนเดียวเป็นพระอรหันต์ เพราะเขาสร้างบุญกุศลของเขามา

ไ้เราเกิดมาเป็นมนุษย์ เกิดมาพบพระพุทธศาสนา มันก็มีบุญกุศลมากมายมหาศาลแล้วที่ได้ออกฝึกหัดปฏิบัติ แล้วถ้าออกฝึกหัดปฏิบัติ ถ้าทำความสงบของใจได้ ไ้จากปุถุชนเป็นกัลยาณชน มันพัฒนาจิตของตฺนเอง มีความสามารถพัฒนาจิตของตฺนสูงขึ้น

แล้วถ้าจิตอ่อนไปด้วยกำลังของจิต ด้วยกำลังของสัมมาสมาธิ ไม่ใช่ธรรมะขั้วอ่อน ไม่ใช่ผู้ที่ประพฤติปฏิบัติขั้วหนึ่ดีฝ่อ ไม่ใช่ผู้ปฏิบัติตกอกตกใจ มีความสะดุ้งตื่นกลัว ถ้ามีความสะดุ้งตื่นกลัว เพราะไ้ไม่ได้ฝึกหัด ไ้ไม่มีสติปัญญา ไ้ไม่มีควมชำนาญที่ จะเข้ามาเห็นข้อเท็จจริงในหัวใจของตฺน

ถ้ามันมีสติมีปัญญา มันพิจารณาของการกระทำของเรามาตลอดไง มันจะผิดพลาดมาตลอดนะ จิตที่จะมีดวงตาเห็นธรรม จิตที่จะพาดกระแส กระแสธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าไง

ในปัจจุบันนี้เราเป็นปุถุชนคนหนา จิตของเราเนะมารลึนๆ กิเลสครอบงำทั้งหมด ความไม่รู้เต็มหัวใจ แล้วฝึกหัดประพฤติปฏิบัติขึ้นมา มันก็ค่อยรู้ค่อยเห็น ค่อยพัฒนาของใจของตนขึ้นมา แล้วด้วยเวลานะ ไม่ขวัญอ่อน ไม่สะดุ้ง ไม่ตกใจ มีสิ่งใดเกิดขึ้น ขอบคุณ ขอบคุณในการกระทำ ขอบคุณสิ่งที่คุณที่เห็น แล้วพยายามกระทำของตนต่อเนื่องไป

ถ้าพิจารณาไปแล้วมันไม่มีกำลัง เห็นไหม ถ้าไม่มีกำลัง แล้วถ้าไม่เข้าใจ พยายามที่จะประพฤติปฏิบัติขึ้นมา เพราะลงทุนลงแรงมามาก ปฏิบัติมาลงทุนลงแรงมามาก ในปัจจุบันนี้กำลังจะเก็บเกี่ยว กำลังจะได้ผล รีบชวนชวาย ยิ่งทำไปๆ จบครบ เสื่อมหมด ปัญญาที่ไปไม่ได้ เป็นสัญญา

ถ้าเป็นภาวนามยปัญญา ใส่อะ! มันมหัศจรรย์ตัวเองนะ ผู้ที่ประพฤติปฏิบัติ แล้วถ้ามีสติมีปัญญาขึ้นมา ล้มลุกคลุกคลานอย่างไรก็เห็น เวลามันพัฒนาขึ้นมา เราก็รู้ของเราได้ แล้วพัฒนาต่อเนื่องไปโดยการรักษาไม่ให้มันเสื่อม

รักษาไว้ การรักษาไว้การทำต่อเนื่อง แล้วการฝึกหัดปฏิบัติยกขึ้น ถ้ายกขึ้นสู่วิปัสสนาได้ วิปัสสนาคือภาวนามยปัญญาที่มันเริ่มแยกแยะ ถ้าแยกแยะ เห็นไหม รสของธรรมชนะซึ่งรสทั้งปวง ถ้ามันปฏิบัติแล้วโดยความสมบูรณ์แบบ รสของสติธรรม รสของสมาธิธรรม รสของปัญญาธรรม รสของการกระทำมันมีรสชาติ

แล้วเวลามีรสชาติแล้ว เวลาปฏิบัติไปเวลามันเสื่อม อ้าว! ทำไมมันดีอนัก ทำไมมันจิตซัด ทำไมมันไม่ได้ผลอะไร ก็ยังไม่รู้นะนะ

ถ้ามีครูบาอาจารย์แนะนำนะ สมาธิแก้กิเลสไม่ได้ สมาธิเป็นสมาธิ แต่ถ้าไม่มีสมาธิ ภาวนามยปัญญาเกิดขึ้นไม่ได้ เป็นโลกียะปัญญาทั้งหมด เป็นสัญญาล้วนๆ เป็นการจำ จำได้หมายรู้ ความจำไม่ใช่ความจริง

แล้วเวลาฝึกหัดประพตฺยปฏิบัติจนเกิดความจริง แต่เราก็ใช้ความจริงการกระทำนั้นต่อเนื่องไปโดยขาดสติ โดยไม่รอบคอบ เวลาไม่รอบคอบ ถ้าเป็นทางโลกก็ตะปัดะบันการกระทำอย่างนั้น

แล้วพอตะปัดะบันทำไปแล้ว ทำไมมันเป็นอย่างนี้ล่ะ ปฏิบัติมันต้องเจริญออกมาขึ้น ปฏิบัติมันต้องดีขึ้น ปฏิบัติแล้วถ้ามันเสื่อม ปฏิบัติแล้วทำไมมันจิตมันซัดใจ แล้วถ้ายังไม่เข้าใจก็จะหันรีหันขวางอยู่อย่างนั้นนะ

ถ้ามีครูบาอาจารย์ที่ถูกต้องนะ ปัญญาภาวนามยปัญญา ปัญญาเกิดจากสัมมาสมาธิ ถ้าสัมมาสมาธิมันอ่อนกำลังลง มันจะเป็นสัญญาแล้ว สิ่งที่เป็นสัญญา สัญญาคือความจำได้หมายรู้ ถ้าความจำได้หมายรู้ มันไม่เป็นปัจจุบัน มันเป็นอดีตอนาคตไปแล้ว ถ้าเป็นอดีตอนาคตไปแล้ว มันต้องวางการใช้ปัญญาอันนั้นกลับมาทำความสงบของใจเข้ามา

ครูบาอาจารย์ที่ท่านประพตฺยปฏิบัติขึ้นมา สมถกรรมฐาน วิปัสสนากรรมฐาน ถึงจะต้องก้าวเดินไปด้วยกัน

ถ้าสมาธิเป็นสมาธิ โดยติดสมาธิ ว่าสมาธิ พอเข้าไปสู่สัมมาสมาธิ “นี่คือนิพพาน นี่คือตัวรู้”

มันจะไปรู้อะไร ตัวมันเองมันยังเป็นมิจฉา มันยังไม่เข้าใจตัวมันเอง ถ้ามันเข้าใจตัวมันเอง ก็ถ้ามันเป็นตัวรู้ ตัวรู้มีกิเลสใจ ก็ตัวรู้ตัวที่เวียนว่ายตายเกิดในวัฏฏะ ก็ตัวรู้นี้แหละที่มันมีติดบอด ก็ตัวรู้คือตัวภาวสวะ คือตัวภพ

สิ่งที่เป็นตัวภพๆ ถ้ามันยกขึ้นสู่วิปัสสนา มันจะก็เห็นสติปัญญา ๔ ตามความเป็นจริง มันจะใช้ปัญญา มันจะแยกภพแยกชาติ มันจะแยกของมันต่างหากออกมาเพื่อให้รู้แจ้งเห็นจริง

ถ้ารู้แจ้งเห็นจริง เวลาครบรอบสมบูรณแบบของมัน มันจะวาง อันนี้เป็นตทังคปทานไ
ตทังคปทานคือการชนะกิเลสชั่วคราวๆ แต่ก็เป็นคนสมบัติของผู้ที่ประพฤติปฏิบัติ เป็นคุณสมบัติ
ของจิตที่มันฝึกหัดปฏิบัติไง นี้ปัจเจตตัง สันทิจูโก

ถ้าไม่มีครูบาอาจารย์นะ สิ่งใดพอมันวางขึ้นมา มันเหมือนกับขวัญอ่อนนั้แหละ สะดุ้ง
ตกใจ บรรลุดรรรม

ตกใจ สะดุ้ง มันไม่มีเหตุมีผล มันไม่ใช่ปัญญา

สิ่งที่มันจะปล่อยวาง มันจะชำระล้างกิเลส มันต้องเป็นปัญญา ปัญญาที่เกิดจากจิต

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าปรารภรณารือสัตว์ชนสัตว์ รือหัวใจของสัตว์โลก ก็ต้อง
ปัญญาของหัวใจดวงนั้น หัวใจดวงนั้นเกิดภาวนามยปัญญา จิตแก้จิตไง จิตมันจะมีกำลังของมัน
มันจะพิจารณาของมัน เพราะอาการ เห็นใหม่ ชันธ ๕ รูป เวทนา สัญญา สังขาร วิญญาณ มันเป็น
ชันธเป็นกองๆ

ถ้ามันจะเป็นชันธเป็นกองๆ ขึ้นมา มันต้องมีสัมมาสมาธิ มันถึงจะเป็นชันธเป็นกอง ถ้ามัน
ขาดสมาธิมันก็เป็นอารมณ์ มันเป็นกองไปไหน มันไม่เป็นกอง มันเป็นอารมณ์ มันเป็นพายุเลย มัน
โหมใส่เราล้มลุกคลุกคลานเลย มันเป็นชันธตรงไหน

แต่ถ้ามันมีกำลังของสมาธิ มันจับรูป รูปคืออารมณ์ที่มีความรู้สึกสมบูรณแบบ ในรูปนั้น รูป
มันเกิดจากอะไร รู้จักรูปนั้นไ้ได้อย่างไร มันต้องเป็นเวทนาสิ ดีหรือชั่ว ชอบหรือไม่ชอบ แล้วเวทนามัน
จะเกิดมาไ้ได้อย่างไร มันก็มีสัญญาไง ถ้ามีสัญญาแล้ว สัญญาก็เปรียบเทียบ สัญญาคือข้อมูลเดิม
ของจิต แล้วสัญญามันรู้ไ้ได้อย่างไร ก็รู้ด้วยสังขารปรุงไง แล้วสังขารปรุง มันปรุงขึ้นมาแล้วใครรับรู้ ก็
วิญญาณรับรู้ นี้ไง โสตวิญญาณไง เสียงกระทบหู วิญญาณไม่รับรู้มันเป็นไปไ้ไม่ได้ แล้วไม่รู้ไม่เห็น ที่
รู้เห็นนี้เป็นวิชาการ แล้วเวลาจะฝึกหัดปฏิบัติขึ้นมา ก็สะดุ้ง ก็ตกใจ แล้วมันเป็นไปหมด

เป็นไปตั้งแต่เิ่งศึกษามาเิง เป็นไปตั้งแต่ได้ฟังเทศน์ครูบาอาจารย์มาเิง แล้วก็เคลมเอาว่า มันเป็นอย่างนั้นเิง เป็นจริงหรือ

ถ้าเป็นจริงนะ เราจะรู้เราจะเห็น ถ้าเป็นจริงไม่ชวัญอ่อน ไม่สะดุง ไม่ตกใจ จับ แล้วยแยกแยะ เพราะมันเคยทำ มันเคยทำ มันเคยพิจารณาแล้ว แต่พิจารณาแล้วมันปล่อยวาง แต่เพราะรู้ไม่เท่า ทันทกิเลส เข้าใจว่า เวลานั้นวางแล้วคือกิเลสมันร่วงไปหลุดไป

ไม่เคยเลย ไม่มีร่วง ไม่มีหลุดเลย เข้าใจว่าเองเิง เข้าใจเอง แต่มันไม่เป็นความจริง

เวลาถ้ามันเข้าใจแล้วมันปล่อยวาง ก็ชั่วคราว คำว่า “ชั่วคราว” กิเลส แก่นของกิเลส กิเลส เป็นเจ้าวัฏจักร มันสถิตอยู่ในหัวใจของสัตว์โลกไม่มีต้นไม่มีปลาย ถ้าไม่ได้ศึกษาธรรมะขององค์ สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าก็เคารพบูชามันเลย อ่อนนอนขอเลย ขอให้คิดดี ขอให้พูดดี ขอให้ทำดี ขออยู่อย่างนั้นนะ แล้วกิเลสมันก็ขี้มเลย เคาะหัวเล่น

แต่เวลาเรามีอำนาจวาสนานะ เกิดมาเป็นมนุษย์ เกิดมาพบพระพุทธศาสนา ศรัทธาเชื่อมัน ในพระพุทธศาสนาแล้วฝึกหัดปฏิบัติ แล้วถ้ามันสงบระงับเข้ามา นี่สมาธิ เพราะมีสมาธิถึงยกขึ้นสู่วิปัสสนาได้

เพราะไม่มีสมาธิเป็นโลกีย์ปัญญา คือท่องจำ ความจำทั้งนั้น สัญชาติญาณ แต่จิตสงบแล้ว จิตสัมมาสมาธิมันเป็นการแยกระหว่างโลกีเยกับโลกุตตระ

โลกีเยคือคิดแบบโลกอยู่กับโลก อยู่กับจิตที่เวียนว่ายตายเกิดในวัฏฏะ เกิดมาเป็นมนุษย์ เกิดมาพบพระพุทธศาสนา ฝึกหัดประพฤติปฏิบัติขึ้นมา ทำความสงบของใจเข้ามา

ทุกลัทธิทุกศาสนาสอนการทำสมาธิ แต่เป็นมิจฉา

แล้วถ้ามีครูบาอาจารย์คอยประคองให้ดี ประคองให้ดี แล้วถ้าเป็นสัมมาสมาธิ มีกำลังแล้ว น้อมไปเห็นสติปัฏฐาน ๔ ถ้าน้อมไปเห็นสติปัฏฐาน ๔ จะเกิดโลกุตตรปัญญา

ถ้าปัญญาเกิดจากสัมมาสมาธิ สมาธิที่มีกำลังแล้ว เห็นกายแล้วพิจารณากายได้ นี่ไง มรรคจะเคลื่อน ปัญญาจะหมุนแล้ว แล้วคนที่ฝึกหัดปัญญาอย่างนี้ นี่ภาวนามยปัญญาไง

แล้วถ้าฝึกหัดบ่อยครั้งเข้าจะชำนาญมากขึ้น ชำนาญมากขึ้น มันจะหมุนตัวๆ ขนาดไหน มันจะเร็ว มันจะช้าอย่างไร อยู่ที่อำนาจวาสนา อยู่ที่จิตนิสัย อยู่ที่การกระทำให้สมบูรณ์แบบใด ถ้ามันสมบูรณ์แบบของมัน สมบูรณ์แบบ พอมันสมบูรณ์แบบครบรอบของมัน วงจรของมัน ในรัทมมจักข กิจจญาณ สัจจญาณไป

ถ้าไม่มีกิจจญาณ ไม่มีกิจกรรม ไม่มีการกระทำของจิต ไม่มีสัจจะ ไม่มีวงรอบ ๑๒ องค์ สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าไม่ยอมรับ

ในรัทมมจักข มันต้องมีวงรอบ ๑๒ มีกิจจญาณ มีการกระทำ มีสัจจะคือข้อเท็จจริง

สิ่งใดสิ่งหนึ่งเกิดขึ้น สิ่งอะไรเกิดขึ้นละ เกิดขึ้นจากจิตใจ ไม่ขวัญอ่อนใจ ไม่ตกใจ ไม่สะดุ้ง มีสติปัญญารอบคอบ มีครูบาอาจารย์คอยคุ้มครองดูแล

ถ้ามันเป็นจริงนะ มรรคสามัคคีมันจะหมุน มันจะเร็ว มันจะช้า อยู่ที่กิเลสหยาบ กิเลสหนา กิเลสบางแตกต่างกัน อยู่ที่การพิจารณากาย พิจารณาเวทนา พิจารณาจิต พิจารณาธรรม ใจത്യ์แตกต่างกัน แต่อันเดียวเท่านั้น

ถ้าพิจารณากาย ขาดที่กาย ก็ขาดหมด ขาดที่เวทนา ขาดที่จิต ขาดที่ธรรม ขาดเหมือนกัน เวลาพิจารณาไปแล้วมันขาด ขณะ นิโรธ ดับทุกข์หมดเลย

“ไม่มีนิโรธ ไม่มีขณะ พวกเราไม่มีขณะก็ได้”

ไม่มีขณะก็โลกียะหมด ไม่มีขณะก็นอกพระพุทธศาสนา

ในพระพุทธศาสนา นิโรธดับทุกข์ ทุกข์ เหตุให้เกิดทุกข์ ทุกข์ดับด้วยมรรค ๘

หลวงปู่มั่น “หมู่คณะจำท่านขาวไว้ ท่านขาวได้สนทนากับเราแล้ว”

ขณะนิโรชชัดเจน ถ้าไม่มีขณะ ไม่นิโรชชัดเจน หลวงปู่มั่นไม่ยอมรับ ไม่ยอมรับหมายความว่าพระองค์นั้นปฏิบัติยังไม่ครบ ไม่สมบูรณ์แบบ แต่ปฏิบัติมาถูกใหม่ ถูก ถูกด้วยอำนาจวาสนาของเขา

แต่ถ้าขณะ นิโรช ดับทุกข์ นั้นจิตดวงนั้นขาดกระแส ภาพนั้นมีวาสนาจะมีการกระทำต่อเนื่องไป ถ้าขาดกระแสแล้ว องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าไว้วางใจได้ เพราะจิตดวงนี้ ภาพนี้ต้องถึงปลายทางเด็ดขาด ลองขาดกระแสคือมีคุณธรรมในใจแล้วไง

ถ้าไม่ขาดกระแส ปุถุชนไง ไม่มีต้นไม่มีปลาย

พระโสดาบันเกิดอีก ๗ ชาตินะ ปุถุชนไม่มีกำหนด ไม่มีต้นไม่มีปลาย การเวียนว่ายตายเกิดในวิภวัญจะกำหนดไม่ได้

แต่ถ้าสมุจเฉตพหุทาน ขณะ นิโรช อีก ๗ ชาตินะ ถ้าพระโสดาบันไม่รู้ เป็นพระโสดาบันได้อย่างไร พระโสดาบันต้องชัดเจน เพราะมันเป็นคุณสมบัติ คุณสมบัติของจิตที่มีดวงตาเห็นธรรม รู้ชัดๆ

ถ้าไม่รู้ชัดๆ มันจะเป็นขาดกระแสได้อย่างไร มันรู้ชัดๆ ไม่ได้เพราะไม่มีขณะไง เพราะไม่นิโรชไง ไม่ได้ดับทุกข์ตามความเป็นจริงไง ถ้ามันตามความเป็นจริงขึ้นมามันจะเป็นความจริง มันถึงมีเหตุมีผลไง

ไม่ใช่ว่าสะดุ้ง ตกใจแล้วบรรลุธรรม มันมีที่ไหนในพระพุทธศาสนา

นี่ไง พระพุทธศาสนาเป็นศาสนาที่มหัศจรรย์ พระพุทธศาสนาเป็นศาสนาที่มีคุณค่ามาก เห็นไหม เราเกิดเป็นมนุษย์ เกิดมาพบพระพุทธศาสนา ได้เห็นสมณะมงคลชีวิต

แล้วดูสิ สมณะร้อยแปดพันเก้าเป็นมงคลชีวิตใหม่ละ ตัวเขาเองเขายังทำตัวดีไม่ได้เลย จะเป็นมงคลชีวิตของใคร

แล้วตัวเราละ ตัวเรา เราก็ต้องเอาความจริงของเราขึ้นมาให้ได้ ถ้าเอาความจริงของเรา
ขึ้นมาให้ได้ ถ้ามันเป็นข้อเท็จจริงขึ้นมา ผิดหัดปฏิบัติของเราขึ้นมา

ไม่ใช่ขวัญอ่อน สะดุ้ง ตกใจขึ้นมา บรรลุธรรมๆ มันมีมรรคตรงไหน มันมีอะไรเป็นศีล เป็น
สมาธิ เป็นปัญญา มันมีอะไรเป็นข้อเท็จจริงของใจดวงนั้น ถ้ามันไม่มีอะไรเป็นข้อเท็จจริง ใจดวงนั้น
ก็จะมีติดบอดอยู่อย่างนั้นนะ ใจดวงนั้นอยู่ใต้พญามาร อยู่กับความไม่รู้ อยู่กับอวิชชา แล้วมันจะพ้น
จากมารไปตรงไหน

แต่ถ้ามันประพฤติปฏิบัติขึ้นมาด้วยนิโรธ ดับด้วยมรรค ๘ เวลามรรค ๘ มันสมบูรณ์แบบของ
มันไง เวลามันหมุนตัวๆ ขึ้นมา นี่ธรรมจักร ธรรมจักร จักรที่มันเคลื่อน ปัญญาที่มันเคลื่อน องค์
สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าปรารถนาหรือสัตว์ชนสัตว์ หรือหัวใจของสัตว์โลก หัวใจดวงนั้นเกิดมรรค
เกิดผล เกิดเหตุไฉน แล้วถ้าสมมุจเฉทปหาน นิโรธ เกิดผลไฉน จิตนี้กลั่นออกมาจากอริยสัจ

แต่ในปัจจุบันนี้ เราเกิดเป็นมนุษย์พบพระพุทธศาสนา จิตเราสมมุติทั้งนั้นนะ แต่ตัวจิตไม่
เคยตาย แต่กุสลา ฐมา อกุสลา ฐมา ทำให้เราล้มลุกคลุกคลานกันอยู่อย่างนี้

ด้วยอำนาจวาสนานะ มันเป็นยุคเป็นสมัยไฉน สมัยที่หลวงปู่มั่นออกประพฤติปฏิบัติใหม่ๆ คน
เขายังไม่เชื่อถือไฉน หลวงปู่มั่นทั้งชีวิตของท่าน ใช้ชีวิตให้เขาดู ให้โลกเห็นไฉน

ถ้าเป็นสายตาทางโลก เป็นคนไร้ความสุข แต่ถ้าเป็นทางธรรม เศรษฐีธรรม ถ้าเศรษฐีธรรม
ความเป็นจริง องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าวิมุตติสุขๆ ไฉน ครูบาอาจารย์ที่เป็นธรรมๆ ท่านมี
วิมุตติสุขในหัวใจของท่านไฉน ถ้ามีวิมุตติสุขในหัวใจของท่าน มันต้องการอะไรอีก มันมีอะไรอีก

ถ้ายังเห็นอะไรมีคุณค่า ใจของเอ็งไร้สาระ

เพราะ เอโก ฐโม ธรรมอันเอก ธรรมอันนั้นเหนือโลก ธรรมอันนั้นวิวิภูฏะ ไม่อยู่กับโลกแล้ว
ไม่อยู่กับพรหม ไม่อยู่กับเทวดา ไม่อยู่กับกามภพ รูปภพ อรูปภพ พันหนมด

เวลาครูบาอาจารย์ท่านทำให้เห็น กรรมฐานถึงได้เจริญออกงามขึ้นมา มีคนเชื่อถือศรัทธา
ขึ้นมาไง

ฉะนั้น ใ้พวกขวัณอ่อนมันก็เข้ามาในวงกรรมฐานไง สะดุ้งตกใจบรรลุดุกรรมหมดเลย แล้วทุก
คนก็เห็นนะ เห็นแกโลกกามิส คนมันเยอะ ลากสักการะลันไป

นั่นนะข้าศึกทั้งนั้น สัปปายะ ๔ สถานที่ที่เป็นสัปปายะใหม่ แล้วโลกกามิสนั่นนะ ครูบาอาจารย์
ท่านไม่สนใจเรื่องนี้นะ ถ้ามันจะเกิดขึ้นที่ไหนให้มันเป็นประโยชน์กับโลก ถ้าสนใจเรื่องอย่างนี้ ใจ
เป็นธรรมหรือ

มีแต่โครงการช่วยชาติฯ เท่านั้นนะ ท่านบอกว่าท่านไม่มี เพราะท่านไม่มี ท่านถึงจะต้องเรื่อง
โลกให้โลกเขาจัดการ ถ้าท่านมี ท่านบอกเลยนะ ท่านจัดการได้หมดละ แต่มันเป็นเรื่องโลกใจ

แต่เรื่องธรรมสิ เรื่องธรรมมันยิ่งใหญ่

เรื่องธรรม ทำของเรา เราประพฤติปฏิบัติธรรมสมควรแก่ธรรม

ไม่ใช่แสวงหาค้นคว้า ขวัณอ่อน ตกใจ สะดุ้ง ขวัณหนีดีฝ่อ ปฏิบัติเหมือนกระต่ายตื่นตูม ใคร
พูดอะไรก็เชื่อ ลูกตาลลูกเดียวตกใส่ใบตาล แค่นั้นนะนะ ลูกตาลลูกเดียวตกใส่ใบตาลที่โคนต้นตาล
ตื่นตูมกันไปหมด

แต่ถ้าเราฝึกหัดปฏิบัติตามความเป็นจริงของเราสิ เราไม่ต้องไปตื่นตูมกับใคร เพราะเป็น
ปัจเจกตั้ง สันติภูมิจึงจะไปตื่นตูมกับใคร

เขาตื่นตูมนะ เราจะไปยับยั้งเขาก็ไม่ได้ เขาถึงเชื่อกันอย่างนั้นไง แล้วเราจะเชื่ออย่างนั้นใหม่
ก็เราไม่เชื่อแล้ว ถ้าเราไม่เชื่อแล้วเราไปตกใจอะไรกับภายในของเราละ เราก็พยายามทำของเราให้
เป็นข้อเท็จจริงสิ

ผู้ใดปฏิบัติธรรมสมควรแก่ธรรม ใจดวงนั้นจะมีคุณธรรม เอวัง